

POSTANOWIENIE

Dnia 30 stycznia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Skoczowska

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.,
po rozpoznaniu w dniu 30 stycznia 2019 r.,
sprawy z wniosku **E. F.**
o zadośćuczynienie za pozbawienie wolności orzeczone wyrokiem Sądu
Powiatowego w P.
z dnia 29 marca 1971r., sygn. VI Kp [...],
z powodu kasacji wniesionej przez pełnomocnika wnioskodawcy
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 19 kwietnia 2018 r., sygn. akt II AKa [...],
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w P.
z dnia 18 stycznia 2018 r., sygn. akt XVI Ko [...]

p o s t a n o w i ł

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. obciążyć wnioskodawcę E. F. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wnioskodawca E. F. domagał się zasądzenia kwoty 275.000 zł tytułem zadośćuczynienia za krzywdę doznaną na skutek wykonania wobec niego kary pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Powiatowego w P. z dnia 29 marca 1971r., sygn. VI Kp [...] za czyn z art. 278 § 3 k.k. z 1969 r. (pełnienie czynności kierowniczych w niezalegalizowanym związku „[...]”). Po rozpoznaniu kasacji złożonej przez Prokuratora Generalnego na korzyść E. F. tenże wyrok został zmieniony wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 28 maja 1997r., sygn.

V KKN 122/97, przez uniewinnienie oskarżonego od popełnienia zarzucanego mu czynu.

Jest niesporne, że po prawomocnym uniewinnieniu E. F. w wyniku rozpoznania kasacji Prokuratora Generalnego, Sąd Okręgowy w P. w 1998r. (brak sygnatury sprawy) zasądził na jego rzecz kwotę 15.086,46 zł tytułem zadośćuczynienia za krzywdę doznaną w związku z oczywiście niesłusznym pozbawieniem go wolności w okresie odbywania kary od 22 kwietnia 1970 r. do 29 marca 1971 r. orzeczonej wskazanym wyżej wyrokiem Sądu Powiatowego w P..

Wymieniony na wstępie wniosek został złożony z powołaniem jako podstawy prawnej przepisów ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego.

Wyrokiem z dnia 18 stycznia 2018 r., sygn. XVI Ko [...] Sąd Okręgowy w P. oddalił wniosek E. F..

Po rozpoznaniu apelacji złożonej przez pełnomocnika wnioskodawcy, Sąd Apelacyjny w [...] wyrokiem z dnia 19 kwietnia 2018r., sygn. II AKa [...], utrzymał w mocy zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego.

Pełnomocnik wnioskodawcy wniósł kasację od prawomocnego wyroku, w której podniósł zarzuty rażącego i mającego istotny wpływ na treść wyroku naruszenia przepisów prawa materialnego, tj.:

1. art. 8 ust. 1 w zw. z art. 11 ust. 1 wymienionej wyżej ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. poprzez ich błędną wykładnię i w konsekwencji uznanie, że okazywana przez wnioskodawcę krytyka działań ówczesnych władz państwowych, a tym samym dążenie przez niego do zapewnienia respektowania praw politycznych, takich jak wolność zgromadzeń i zrzeszania się, nie mogą zostać uznane za jego działalność na rzecz niepodległego Państwa Polskiego;

2. art. 11 ust. 1 w zw. z art. 8 ust. 1 i 4 ustawy „lutowej” przez ich błędną wykładnię i uznanie, że wnioskodawcy nie należy się zadośćuczynienie w sytuacji, gdy został wcześniej uniewinniony od zarzucanych mu czynów i zostało prawomocnie orzeczone względem niego zadośćuczynienie w oparciu o przepisy ogólne.

W konkluzji autor kasacji domagał się uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania.

Prokurator Prokuratury Okręgowej w P. w pisemnej odpowiedzi na kasację wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Oba zarzuty kasacji są bezzasadne w oczywistym stopniu.

Zarzuty naruszenia prawa materialnego byłyby uzasadnione wtedy tylko, gdyby skarżący wykazał, że po ustaleniu określonych faktów organ orzekający nie dokonał ich subsumcji pod właściwy przepis prawa materialnego, bądź też zastosowanie określonego przepisu prawa materialnego do ustalonych faktów było nietrafne. Jeśli zatem skarżący wytknął wyrokowi Sądu odwoławczego obrazę przepisów prawa materialnego wymienionych w podniesionych zarzutach, na skutek utrzymania w mocy wyroku oddalającego żądanie zasądzenia zadośćuczynienia za pozbawienie wolności, to zarzuty kasacji zasługiwałyby na uwzględnienie, gdyby do rozstrzygnięcia oddalającego przez Sąd pierwszej instancji doszło wbrew ustaleniom o zaistnieniu przesłanek określonych w art. 1 ust.1 tej ustawy w odniesieniu do czynu zarzuconego E. F.. Zgodnie z brzmieniem tego przepisu *uznaje się za nieważne orzeczenia wydane przez polskie organy ścigania i wymiaru sprawiedliwości (....) poczynawszy od 1 stycznia 1944 r. do 31 grudnia 1989 r., jeżeli czyn zarzucony lub przypisany był związany z działalnością na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego albo orzeczenie wydano z powodu takiej działalności, jak również orzeczenia wydane za opór przeciwko kolektywizacji wsi oraz obowiązkowym dostawom.*

Wracając na grunt sprawy należy zauważyć, że Sąd pierwszej instancji ustalił i zaakcentował, iż E. F. nie działał na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego. Został skazany, ale ostatecznie uniewinniony po rozpoznaniu kasacji złożonej przez Prokuratora Generalnego, od popełnienia czynu o innym zupełnie charakterze. Taką ocenę zarzuconego wnioskodawcy czynu aprobował Sąd drugiej instancji przy rozpoznaniu apelacji. W świetle tych ustaleń faktycznych utrzymanie w mocy wyroku oddalającego żądanie zasądzenia zadośćuczynienia było zasadne. Ustalenie, że czyn wnioskodawcy nie był związany z działalnością na rzecz

niepodległego bytu Państwa Polskiego, niezmienione w drugiej instancji, wykluczało uwzględnienie żądania.

Autor kasacji, zarzucając naruszenie prawa materialnego, w rzeczywistości kwestionuje brak ustaleń, które wskazywałyby, że przedmiotowy czyn był związany z działalnością niepodległościową. Podważanie ustaleń faktycznych nie może być jednak podstawą zarzutów kasacji. W myśl art. 523 § 1 k.p.k. kasację można wnieść tylko z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. lub innego rażącego naruszenia prawa. Przy braku ustaleń faktycznych, odpowiadających przesłankom uznania orzeczeń za nieważne, określonym w art. 1 ust. 1 ustawy „lutowej” zarzuty obraży tego przepisu, jak również art. 8 ust. 1 i 4 w zw. z art. 11 ust. 1 tejże ustawy, jawią się jako bezzasadne w stopniu oczywistym. Sama zaś kasacja zmierza w gruncie rzeczy do podważenia i zmiany tych ustaleń faktycznych, na których oparto prawomocne rozstrzygnięcie, co jest proceduralnie niedopuszczalne.

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy na posiedzeniu bez udziału stron orzekł o oddaleniu kasacji jako oczywiście bezzasadnej (art. 535 § 3 k.p.k.).

O obciążeniu wnioskodawcy kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 636 § 1 k.p.k. w zw. z art. 637a k.p.k.